

Finansdepartementet
Finansmarknadsminister Per Bolund

103 33 Stockholm

Parternas syn på den kommande tjänstepensionsrörelselagen

Svenskt Näringsliv, LO och PTK (parterna) har sedan mer än 50 år haft hand om och ansvaret för huvuddelen av de kompletterande trygghetsförmånerna för de anställda som återfinns i företag som är verksamma i Sverige. Dessa förmåner är och har varit framförhandlade mellan parterna och har fått verkan i företagen genom att de antagits som kollektivavtal. Utgångspunkten för dessa anställningsförmåner är att de ska ge de anställda ett kompletterande skyddsnät till de lagenliga socialförsäkringarna som är anpassat till de förutsättningar som gäller inom näringslivet med dess arbetsmarknad.

Konstruktionen för dessa framförhandlade trygghetsförmåner har fungerat väl och den ger hög effektivitet, vilket i sin tur leder till högre/bättre förmåner för de anställda alternativt lägre kostnader för företagen. Parterna konstaterar att förutsättningarna för att effektivt kunna lösa arbetsmarknadens behov av kompletterande trygghetsförmåner hotas om tjänstepensionsrörelselagen utformas felaktigt. Parterna är särskilt oroade över utformningen av kapitaltäckningsregler, förutsättningarna för tilläggsförmåner och flexibiliteten vad gäller företagets möjlighet att välja att vara eller inte vara tjänstepensionsföretag, samt att parternas möjlighet att ansvara för en effektiv och trygg distribution försvåras.

På ett övergripande plan anser parterna att det är viktigt att skapa en reglering för tjänstepensioner i Sverige motsvarande övriga Europa, så att vi i Sverige kan ha effektiva och trygga tjänstepensioner även i framtiden.

Varför är kapitaltäckningskrav av stor betydelse för tjänstepensionerna?

Den kommande tjänstepensionsrörelselagen ska baseras på betänkandet En ny reglering för tjänstepensionsföretag (SOU 2014:57) och det reviderade tjänstepensionsdirektivet (IORP 2). Det senare innehåller inga kapitaltäckningsregler men regeringen avser att trots detta komplettera EU-regelverket med en förstärkt solvensreglering genom särskilt utformade kapitalkravsregler.

Parterna menar att det är olyckligt att Sverige ska ha andra kapitalkrav för tjänstepensioner än de som gäller i andra EU-länder. Detta riskerar att leda till att det blir dyrare att finansiera tjänstepensioner eller att förmånerna blir lägre. Konsekvensen blir då att intresset hos företag och anställda att ha dessa förmåner kan komma att minska. Alternativt kan företagen komma

att söka sig till andra EU-länder för att trygga pensionsutfästelserna. Parterna har att tillvarata medlemmarnas intressen i första hand, varför de nuvarande överenskommelserna kommer att behöva ses över.

Basen i våra pensionsplaner Avtalspension SAF-LO och ITP är pensioner med utfästa garantier. Detta gäller inte bara för de förmånsbestämda pensionerna som kommer att finnas kvar under många decennier, utan också för de avgiftsbestämda pensionerna. I båda pensionsplanerna ska det sk ickevals-alternativet vara en traditionell försäkring och i ITP 1 ska minst hälften av pensionsavsättningen gå till traditionell försäkring. Med traditionell försäkring avses försäkringar som ger en garanti om viss förräntning.

Kapitaltäckningskrav motsvarande de som återfinns i Solvens 2 för försäkringsföretag innebär att avgiftsbestämda pensioner med utfästelse om viss förräntning kommer att ge väsentligt lägre pension eftersom det inte kommer att vara möjligt att placera kapitalet på det bästa sättet. Finansinspektionen belyser detta på ett utförligt sätt i sin analys av olika konfidensnivåer i sin rapport till regeringen om nya kapitalkrav.

Vi parter konstaterar att de traditionella försäkringarna i våra avgiftsbestämda pensionsplaner har kunnat leverera bra avkastning ända sedan införandet av denna typ av pensioner. I många fall har avkastningen varit bättre än i de fondförsäkringar som har varit med i planerna, trots att risken för de försäkrade varit betydligt större i fondförsäkringarna. Skärpta kapitalkrav för traditionell försäkring förändrar detta och kan nödvändiggöra en övergång till fondförsäkring för att kunna uppnå önskad avkastning. I fondförsäkring finna inte kapitalkraven men däremot en högre risk för den försäkrade.

Det ska tilläggas att övergången till avgiftsbestämda pensioner föregicks av mångåriga förhandlingar där en av nycklarna till att vi lyckades enas var att den försäkrade skulle kunna välja traditionell försäkring där det garanteras att det i vart fall ska finnas några pengar kvar vid pensionen. Vi konstaterar dessutom att det för närvarande är en ökande tillströmning till den traditionella försäkringen inom våra planer och att detta inte minst gäller i de grupper som närmar sig pensioneringen. Den traditionella försäkringen är således en mycket viktig ingrediens i våra pensionsplaner, inte minst ur ett konsumentskyddsperspektiv, som här främst handlar om att på bästa sätt trygga de tjänstepensionsförmåner för de anställda som vi parter träffat kollektivavtal om.

Den förmånsbestämda ITP 2 är under avveckling men det kommer att finnas anställda som ska ha nya avsättningar till dessa förmåner ända fram till 2043. Hårda krav på kapitaltäckning kommer att försämra möjligheterna till bra avkastning vilket gör att Alecta, som förvaltar pensionen, kan komma att behöva höja premierna fram till dess. Samtidigt ger en försämrad avkastning sämre möjlighet för Alecta att värdesäkra ITP-pensionerna, vilka ska betalas ut under hela detta sekel. Därmed finns det stor risk för att nuvarande och kommande ITP 2-pensionärer kan komma att få lägre pension om kapitalkraven blir för hårda.

Parterna hänvisar till den gemensamma skrivelse som Alecta och AMF givit in till finansdepartementet med anledning av Finansinspektionens rapport i denna sak. Vi hänvisar till denna för tekniska detaljer kring regelverket för kapitalkrav.

Tilläggsförmåner

Våra avtal om trygghetsförmåner innehåller flera andra förmåner vid sidan om själva tjänstepensionen, t ex tjänstegrupplivförsäkring, sjukförsäkring, efterlevandeskydd, arbetsskadeförsäkring mm. Alla dessa förmåner bör kunna tillhandahållas i tjänstepensionsföretag och företag som enbart tillhandahåller sådana tilläggsförmåner ska kunna vara tjänstepensionsföretag även om de inte meddelar huvudförmån. Detta stöds av direktivet och följer av utredningens förslag. Möjligheterna att bedriva tjänstepensionsverksamhet ska vara oberoende av om tilläggsförmånerna idag tillhandahålls av liv- eller skadebolag.

Vi parter ser våra kompletterande trygghetsförmåner som delar av samma helhet och det samma gäller för företag och anställda i dessa. Det är därför ett starkt intresse från oss parter att inte den kommande lagstiftningen om tjänstepensionsrörelse delar upp dessa förmåner på ett sådant sätt att vi måste bryta upp dessa helhetslösningar.

Distributionsregler

Det är viktigt att den kommande försäkringsdistributionslagen inte får oönskade effekter på distributionen av tjänstepensioner. De svenska kollektivavtalade tjänstepensionerna bygger på möjligheten för avtalsparterna att förhandla för försäkringstagarna och de försäkrade som kollektivt samt att hantera distributionen av pensionsavtalen via exempelvis förvalslösningar för de som inte väljer aktivt. Det är av stor vikt att vi parter även fortsättningsvis kan ta och ha det ansvaret.

Flexibilitet att välja att vara försäkrings- eller tjänstepensionsrörelseföretag.

Parterna menar att den kommande lagstiftningen måste ge permanent möjlighet för företag att välja om det ska vara försäkringsföretag eller tjänstepensionsföretag. Tjänstepensioner – med tilläggsförmåner - är av mycket långsiktig natur och det är därför viktigt att företag som vid någon tidpunkt väljer den ena eller den andra associationsformen har möjlighet att ombilda sig till den andra formen.

I de avgiftsbestämda pensionsplanerna vi har idag använder vi upphandling eller anslutning för att avgöra vilka företag som får förvalta pensionerna. Syftet är att få det absolut bästa utbudet att välja mellan för de anställda. Alla dessa alternativ meddelas idag av försäkringsföretag men vi förutsätter att flera av dem kommer att ombildas till tjänstepensionsföretag. Vår avsikt är att kunna bibehålla båda associationsformerna i planerna, inte minst för att också kunna erbjuda ett varierat utbud av fondförsäkringsalternativ. För att ge arbetsmarknaden ett

bra utbud av pensionsföretag att välja mellan är det viktigt att inte skapa regelverk som låser fast dessa i den ena eller andra associationsformen. Regelverken bör därför vara öppna för att ge möjlighet för pensionsföretag att välja regelverk inte bara vid införandet av Tjänstepensionsrörelselagen utan också vid senare tillfälle.

2017-12-11

Svenskt Näringsliv

Landsorganisationen i Sverige

**Förhandlings- och
samverkansrådet PTK**

Bilaga:

Presentation med parternas synpunkter.